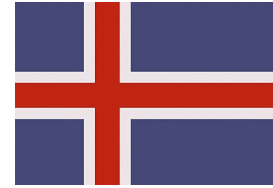

Souhrnná teritoriální informace:

Island

Velvyslanectví ČR v Norsku 1. 12. 2021 16:35

Island je nejmenší ze severských zemí (103 tis. km²). Pevninu tvoří ostrov sopečného původu rozprostírající se na rozhraní Euroasijské a Severoamerické litosférické desky. Z tohoto umístění vyplývá velká seismická a vulkanická aktivita. Devět z deseti obyvatel žije v městských sídlech a v metropolitní oblasti hlavního města Reykjavík žijí bezmála dvě třetiny veškeré populace. Vnitrozemí ostrova je hornaté a prakticky po většinu roku neprostupné. Podnebí Islandu je na jihu mírné oceánské, na severu subarktické, počasí obecně chladné a deštivé.

Island je technologicky vyspělou zemí s unikátním know-how v řadě oblastí. Geotermální zdroje a sílu krátkých prudkých horských řek využívají Islandčané k výrobě energie (termální a vodní elektrárny), která nachází upotřebení i v energeticky náročných odvětvích (hutnictví, skleníkové pěstování ovoce a zeleniny). Pilířem současné ekonomiky jsou rybolov, aluminiový průmysl, informační technologie a do pandemie Covid-19 to byl i incomingový cestovní ruch. V exportu dominují hliník, ryby a výrobky z nich. V přepočtu na obyvatele je islandský výlov největší na světě. V zemědělství se uplatňují některá ochranná opatření u dovozu, která mají chránit islandské druhy ovcí, koní a skotu. Mezi perspektivní sektory s očekávaným dynamickým vývojem v nejbližších letech lze zařadit rozvoj datových center, budování infrastruktury pro výrobu větrné energie a hydrogenu, či výstavbu silnic a tunelů.

Během roku 2019 došlo ke snížení ekonomické aktivity na Islandu v důsledku kombinace negativních dopadů krachu islandské aerolinky WOW na turistický sektor, dočasného zastavení lovu huňáčka severního a nižší produkce hliníku z důvodu rostoucích cen elektřiny a mezinárodní konkurence. V roce 2020 problémy v turistickém sektoru dále prohloubila pandemie Covid-19 a hospodářství se propadlo o více než 8% HDP. V r. 2021 vláda očekává oživení hospodářského růstu ve výši necelých 4%. V důsledku masového propouštění v turistickém průmyslu se registrovaná nezaměstnanost v zemi vyšplhala k 8% s tím, že v průběhu letošního roku by měla začít pozvolna klesat. Míra inflace se v průběhu prvního čtvrtletí roku 2021 pohybovala okolo 4,3%, což je nejvíce od r. 2013. Cílem centrální banky bude udržet inflaci v nadcházejícím období kolem 2,5%.

Pozn. Tato Souhrnná teritoriální informace je zpracovávána pro zemi, která je tzv. přiakreditována. Informace je proto poskytována ve zkráceném rozsahu.

Základní údaje	
Hlavní město	Reykjavík
Počet obyvatel	368 792 (k 1. 1. 2021)
Jazyk	islandština
Náboženství	Islandská evangelicko-luteránská církev (62%), bez vyznání (8%), katolíci (4%), další (26%)
Státní zřízení	parlamentní republika
Hlava státu	Guðni Thorlacius Jóhannesson
Hlava vlády	Katrín Jakobsdóttir
Název měny	Islandská koruna (ISK)
Cestování	
Časový posun	-1 hod (v létě -2 hod)
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	JUDr. Jaroslav Knot, Ph. D.
Ekonomický úsek	Mgr. Ondřej Fiala
Konzulární úsek	JUDr. Zuzana Otčenášková
CzechTrade	ne
Czechinvest	ne
Ekonomika	
Nominální HDP (mld. USD)	24,5
Hospodářský růst (%)	4,0
Inflace (%)	1,5
Nezaměstnanost (%)	8,2

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchodní vztahy s EU a ČR

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 FTA a smlouvy
- 3.3 Rozvojová spolupráce
- 3.4 Perspektivní obory (MOP)

4 Kulturní a obchodní jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchrana, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Oficiálním názvem státu je Islandská republika (Lýðveldið Ísland). Od vyhlášení samostatnosti v roce 1944 je Island parlamentní demokracií v čele s prezidentem, jehož ústavní pravomoci jsou omezeny a jehož úřad stojí mimo každodenní politiku. Prezident je volen v přímé volbě na 4 roky. Od srpna 2016 je prezidentem Guðni Thorlacius Jóhannesson, jehož druhý mandát započal v r. 2020. O státní moc se fakticky dělí parlament, vláda a Nejvyšší soud. Zákonodárným orgánem Islandu je jednokomorový parlament Alþingi, v němž zasedá 63 poslanců. Volební období je 4leté. Poslední volby se konaly v září 2021. Většinovou vládu vytvořily Strana nezávislosti (ve volbách 24,4 % hlasů), Pokroková strana (17,3 %) a Zelená levice (12,6 %). V opozici jsou Sociálnědemokratická aliance (9,9 %), Strana středu (5,4 %), Pirátská strana (8,6 %), Lidová strana (8,8 %) a Reformní strana (8,3 %). Příští volby jsou plánovány na podzim 2025.

Složení vlády:

- předsedkyně vlády: Katrín Jakobsdóttir
- ministr financí a hospodářství: Bjarni Benediktsson
- ministr infrastruktury: Sigurður Ingi Jóhannsson
- ministr rybolovu a zemědělství: Svandís Svavarsdóttir
- ministr zdravotnictví: Willum Þór Þórsson
- ministr zahraničních věcí: Þórdís Kolbrún Reykfjörð Gylfadóttir
- ministr vnitra: Jón Gunnarsson
- ministryně vědy, průmyslu a inovací: Áslaug Arna Sigurbjörnsdóttir
- ministr školství: Ásmundur Einar Daðason
- ministr práce a sociálních věcí: Guðmundur Ingi Guðbrandsson
- ministr životního prostředí a přírodních zdrojů: Guðlaugur Þór Þórðarson
- ministryně turismu, obchodu a kultury: Lilja Alfreðsdóttir

1.2 Zahraniční politika země

S ohledem na geografickou polohu Islandu a jeho historii provázanou s evropským kontinentem vychází zahraničněpolitická orientace země plně z euro-atlantického hodnotového rámce. Island se tradičně opírá o silné vazby s USA a EU. Je jedním ze zakládajících členů NATO a od r. 1951 má uzavřenu bilaterální Obrannou dohodu s USA. Island je součástí Evropského hospodářského prostoru a od r. 2001 se účastní také schengenské spolupráce. V r. 2009 islandská vláda podala přihlášku do EU, kterou však o několik let později stáhla (2015). Významným prvkem islandské zahraniční politiky je spolupráce se severskými a arktickými zeměmi, ať již v rámci multilaterálních platforem, jako jsou Severská rada či Arktická rada, nebo bilaterálně. Island je dále členem OBSE, OSN, UNESCO, FAO, ILO, OECD, MMF, WTO, ESVO, Inmarsat, Intelsat či Interpol. Island má jako jedna z mála evropských zemí sjednanu Dohodu o volném obchodu s Čínou.

1.3 Obyvatelstvo

Počet obyvatel: 368 792 (k 1. 1. 2021)

Hustota zalidnění: 3,5 obyv. km²

Roční přírůstek: 4 658 osob (2020-2021)

Demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin): Celkem 86,5 % obyvatelstva tvoří Islandčané, 13,5 % tvoří cizinci: mezi nejpočetnější národnostní menšiny patří občané Polska (21 tis.) a Litvy (3 tis.). K 1. 1. 2020 žilo na Islandu 851 českých občanů (+160/rok). Přes 62 % obyvatel se hlásí k Islandské evangelicko-luteránské církvi. Římských katolíků jsou registrována cca 4 %.

2 Ekonomie

Podkapitoly:

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

2.1 Základní údaje

Pandemie Covid-19 se velmi silně dopadla na islandské hospodářství, které ke konci roku 2020 vykázalo meziroční propad o více než 8%. Míra inflace se v průběhu prvního čtvrtletí roku 2021 pohybovala okolo 4,3%. Jedná se tak o nejvyšší hodnotu za posledních sedm let a od prosince 2013 je to poprvé, co inflace překročila horní 4% limit stanovený islandskou centrální bankou, jejímž cílem je udržet inflaci na úrovni 2,5%. Klesající hodnota islandské koruny prodražuje dovozy zahraničního zboží, ale zároveň napomáhá islandským vývozcům. Základní úroková sazba byla na konci r. 2020 snížena na 0,75% s cílem stimulovat domácí poptávku a trh s bydlením. V důsledku masového propouštění v turistickém průmyslu se registrovaná nezaměstnanost v zemi vyšplhala až k 8% a scénáře pro její další vývoj v nadcházejících měsících se pohybují v rozmezí +/-2%. Bankovní sektor by na krizi připraven mnohem lépe než v roce 2008. Banky jsou dostatečně kapitalizovány a drží výrazně vyšší rezervy zahraničních měn. Po skončení pandemie hodlá centrální banka postupně uvolnit kapitálovou kontrolu. V rámci hospodářské obnovy se vláda hodlá soustředit na rozvoj nových odvětví, jako jsou např. výroba vodíku, budování datových center či nové způsoby využívání geotermální energie.

Tradičním islandským hospodářským odvětvím je rybolov, ke kterému se postupně díky relativně nízkým cenám elektrické energie přidal aluminiový průmysl. Od konce bankovní krize na přelomu let 2008-09 se velmi rychle rozvíjel turistický průmysl. Nejvýznamnějšími vývozními položkami Islandu jsou ryby, mořské plody a výrobky z nich (41 %), hliník a výrobky z něj (33 %). Všechny ostatní komodity mají v exportní skladbě nižší než 3% podíl. Největší podíl dovozu tvoří pohonné hmoty pro motorová vozidla a letadla (12 %), hliníkový prášek (9%) a silniční vozidla (5%). Specifikem Islandu je, že hliníkový prášek dováží, nikoliv těží na svém území. Pandemie Covid-19 způsobila propad v objemu mezinárodního obchodu. Během r. 2020 došlo k meziročnímu poklesu hodnoty vývozu o 30% a dovozu o 23%.

Ukazatel	2018	2019	2020	2021	2022
Růst HDP (%)	4,6	1,9	-8,1	4,0	5,0
HDP/obyv. (USD/PPP)	59 467,0	61 890,0	56 390,0	58 260,0	61 240,0
Inflace (%)	2,7	3,0	2,9	1,5	2,0
Nezaměstnanost (%)	2,8	3,6	5,8	8,2	5,9
Export zboží (mld. USD)	5,7	5,3	5,2	6,0	6,6
Import zboží (mld. USD)	7,2	6,2	3,5	5,0	5,5
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	-1,5	-0,9	1,7	1,0	1,1
Průmyslová produkce (% změna)	9,0	4,8	-5,0	5,6	6,0
Populace (mil.)	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Konkurenceschopnost	24/140	26/141	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

Zdroj: EIU, OECD, WEF

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Rozpočet na r. 2020 byl navržen před pandemií Covid-19 jako vyrovnaný.

Veřejné finance

Celkové příjmy byly odhadovány na 920 mld. ISK a výdaje na 919 mld. ISK. Již v té době se očekával mírný pokles islandského hospodářství během r. 2020 a vláda proto počítala s navýšením státních investic s cílem opět nastartovat hospodářský růst. Největšími plánovanými investičními položkami byly dopravní infrastruktura (28 mld. ISK), budování nové národní nemocnice (8,5 mld. ISK), nákup helikoptér pro pobřežní stráž, výstavba nového námořního plavidla pro výzkum a budování Centra islandských studií. Na r. 2021 byl schválen výrazně deficitní státní rozpočet s plánovaným schodkem ve výši 320 mld. ISK (cca 2,6 mld. USD), což odpovídá zhruba 10% HNP. Strategii vlády ve složité hospodářské situaci, na níž se vedle pandemie negativně podepisují i dřívější problémy v turistickém a aluminiovém průmyslu, je využít všech dostupných nástrojů fiskální politiky k potlačení recese a obnově hospodářského růstu. Vláda hodlá i v příštím roce poskytovat finanční kompenzace domácnostem a podnikům postiženým propadem příjmů v důsledku pandemie a zároveň odmítá zvyšovat daňové zatížení. Vláda vsází na investice do infrastruktury, vzdělání a výzkumu.

Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-8,6
Veřejný dluh (% HDP)	56,6
Bilance běžného účtu (mld. USD)	0,3
Daně	
PO	20 %, 37,6 %
FO	17 %, 23,5 % %, 31,8 %
DPH	24 % (základní daň), 11 % (snížená daň)

Výhledově vláda počítá s navýšením deficitu veřejných financí z 30% v r. 2019 až na 59% HDP země. Část státního dluhu by měla být umořena prodejem čtvrtiny státního podílu v bance Íslandsbanki v průběhu r. 2021. V dalších dvou až tří letech by mělo dojít k prodeji celého zbývajících státního podílu. Příjem fyzických osob na Islandu podléhá progresivnímu zdanění dle výše měsíčního příjmu a municipální dani v rozmezí 12,44 - 14,52%. Celková čistá daň z příjmu u osob s nejvyššími výdělky může dosáhnout až 46%. Daň z příjmů právnických osob je stanovována podle typu komerčního subjektu. Jedná-li se společnost s ručením omezeným činí sazba 20%. V ostatních případech daňové zatížení činí 37,6%.

2.3 Bankovní systém

Funkci centrální banky plní Islandská centrální banka (Seðlabanki Íslands). V souvislosti s hlubokou krizí bankovního sektoru Islandu převzala islandská vláda postupně od podzimu 2008 kontrolu nad hlavními bankami. V současné době působí na Islandu (pouze) 3 celostátní komerční banky: Arion banki (nástupkyně banky Kaupþing), Íslandsbanki (nástupkyně banky Glitnir) a Landsbankinn (nástupkyně Landsbanki). Dále na Islandu vyvíjí činnost desítky regionálních spořitelén. Po zestátnění bank vláda učinila v uplynulých letech řadu kroků pro ozdravení bankovního systému. Ve spolupráci s Mezinárodním měnovým fondem prošly nástupnické bankovní domy zásadní restrukturalizací a od poloviny roku 2011 dochází k prodeji zdravých částí bank nebo (v rámci vypořádávání konkurzních podstat) k prodeji majetku a dalších držeb těchto bank k pokrytí pohledávek věřitelů a především státu, který je převzal. V roce 2017 vláda představila koncepci další správy státních podílů ve finančních institucích. V roce 2018 odprodala státní účast v Arion Bank, zůstala 100% vlastníkem Íslandsbanki a v Landsbankinn drží 98 % akcií. Cílem vlády je úplná privatizace Íslandsbanki v horizontu nadcházejících 3 let a dlouhodobá držba 34-40% podílu státu v Landsbankinn. Výnos z odprodeje státních podílů v bankách hodlá vláda použít primárně na umoření státního dluhu.

2.4 Daňový systém

Daně platí všechny fyzické i právnické osoby, které mají status rezidenta a to ze všech příjmů plynoucích z tuzemska i ze zahraničí. Rezydentem se stává podnik okamžikem registrace v obchodním rejstříku a fyzická osoba po 183 dnech legálního pobytu v zemi. Fyzické a právnické osoby bez statusu rezidenta platí daně ze zisku dosaženého činností na Islandu. Příjem z nemovitostí situovaných na islandském území je vždy zdaněn na Islandu. Daňový systém rozlišuje dvě základní formy příjmů: (i) příjem všeobecný (odečítají se výdaje) a (ii) příjem osobní (příjem ze závislé činnosti).

Daň z příjmu fyzických osob se skládá z daně celostátní a z daně pro místní samosprávu. Celostátní daň pro rok 2021 u příjmů do částky 349 018 ISK/měs. činí 17 %, do výše 945 873 ISK/měs. je 23,5 % a u příjmů přesahujících tuto částku platí zdanění ve výši 31,8 %. Daň pro místní samosprávu se vybírá v jednotné výši 14,45 %. Ze mzdy dále zaměstnavatel odvádí příspěvek na sociální zabezpečení ve výši 6,60 % (7,50 % u námořních profesí). Povinný příspěvek do penzijního fondu hradí z hrubé mzdy přímo zaměstnavatel (nejméně 8 %) a solidárně též zaměstnanec (obvykle 4 %). Obvyklé typy právnických osob (akciové společnosti, společnosti s ručením omezeným, komanditní společnosti) odvádějí korporátní daň z příjmu ve výši 20 %. Ostatním právnickým osobám, jakož i zájmovým společenstvím (asociace, neprofitní organizace, fondy), je stanovena korporátní daň z příjmu ve výši 37,6 %. Základní sazba DPH činí výši 24 %. Snížená sazba ve výši 11 % je uplatňována u potravin, knih, časopisů a novin, poplatků za televizní a rozhlasový přijímač, mýtného za použití tunelů, horké (geotermální) vody, elektrické energie, topného oleje, na hotelové ubytování aj. Od DPH jsou osvobozeni zdravotní a sociální služby, poštovní služby, pravidelná linková osobní doprava, taxislužba, platby za pronájem a parkování, vzdělání a sportovní aktivity. Od DPH je rovněž osvobozen vývoz zboží a služeb.

3 Obchodní vztahy s EU a ČR

Podkapitoly:

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 FTA a smlouvy
- 3.3 Rozvojová spolupráce
- 3.4 Perspektivní obory (MOP)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s EU

Členské státy EU jsou hlavním odbytištěm pro vývoz, putují tam zhruba 2/3 veškerého islandského zboží. Většina islandského zboží putuje do Nizozemí a Španělska. Dalšími významnými trhy pro islandské produkty jsou USA, Velká Británie, Norsko, Čína a Japonsko. Ze zemí EU pocházela v r. 2020 téměř polovina veškerého islandského dovozu, z čehož mají největší podíl Německo a Nizozemí. Z hlediska celkového obrátu byly v roce 2020 nejvýznamnějšími islandskými obchodními partnery Nizozemí a Španělsko. Podle Islandského statistického úřadu bylo v r. 2020 ze země vyvezeno do EU27 zboží v hodnotě 405 526 mil. ISK (cca 2 694 mil. EUR) a z EU27 přivezeno zboží v hodnotě 378 457 ISK (cca 2 514 mil. EUR).

Obchodní výměna s EU (mil. EUR)

	2018	2019	2020	2021	2022
Export z EU (mil. EUR)	3 257,7	2 998,4	2 714,6	N/A	N/A
Import do EU (mil. EUR)	3 132,7	2 796,7	2 672,7	N/A	N/A
Saldo s EU (mil. EUR)	-125,0	-201,7	-41,9	N/A	N/A

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy s ČR

Od roku 2004 jsou obchodní vztahy ČR a Islandu upraveny v rámci Dohody o EHP. Měřeno obratem obchodní výměny, Island má v českém zahraničním obchodu okrajové postavení. Podle statistiky ČSÚ byl Island v roce 2020 z hlediska dovozu 70. nejvýznamnějším obchodním partnerem ČR a 80. v oblasti vývozu. Z pohledu Islandu však ČR v roce 2020 byla 24. největším importérem do země, srovnatelným např. s Austrálií, Kanadou či Jižní Koreou. Podle Islandského statistického úřadu bylo v r. 2020 z ČR do země dovezeno zboží v hodnotě 6 284 mil. ISK (cca 1,06 mld. Kč) a naopak z Islandu do ČR vyvezeno zboží v hodnotě 431 mil. ISK (cca 0,07 mld. Kč).

Obchodní výměna s ČR (mld. CZK)

	2018	2019	2020	2021	2022
Export z ČR (mld. CZK)	1,1	0,9	0,9	N/A	N/A
Import do ČR (mld. CZK)	1,5	1,6	1,8	N/A	N/A
Saldo s ČR (mld. CZK)	0,4	0,8	0,9	N/A	N/A

Zdroj: ČSÚ

3.2 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU

Hospodářské vztahy mezi Islandem a EU jsou založeny na Dohodě o EHP. V rámci závazků plynoucích z působení Islandu v EHP byla

dlouhodobým problémem pomalá či neúplná transpozice nových pravidel EU (ve formě změn Dohody o EHP) do národní legislativy. V posledních několika letech se Islandu daří transpoziční deficit snižovat. Vzájemné obchodní vztahy Islandu a EU dlouhodobě komplikují spory o výši kvót na lov makrel v Severním Atlantiku či o celním režimu uplatňovaném na dovozy islandských rybích produktů do zemí EU. V květnu 2018 vstoupily v platnost tři dohody sjednané mezi Islandem a EU rozšiřující bezcelní přístup na islandský trh pro více než 95% zemědělských a potravinářských výrobků původem ze zemí EU. V této souvislosti došlo rovněž k významnému navýšení bezcelních dovozních kvót pro vybrané typy masa, sýrů a upravených masných produktů. S platností od ledna 2020 mohou vývozci ze zemí EHP (vč. ČR) na Island dovážet čerstvé maso a vejce. V případě drůbežního masa musí dovozce doložit potvrzení o nepřítomnosti bakterií způsobujících kamylobakteriálu a u vepřového, hovězího či vajec potvrzení o nekontaminaci salmonelózou. V listopadu 2021 Island vyjádřil zájem na další upravě podmínek vzájemného obchodu se zemědělskými produkty a o dosažení plně bezcelního přístupu islandských mořských produktů na unijní trh.

Smlouvy s ČR

Od roku 2004 jsou obchodní vztahy ČR a Islandu upraveny v rámci Dohody o EHP mezi zeměmi EU a zeměmi ESVO. ČR a Island uzavřely rovněž dvoustrannou dohodu o zamezení dvojího zdanění.

3.3 Rozvojová spolupráce

ČR a Island si vzájemně neposkytují žádnou rozvojovou ani technickou pomoc.

ČR je příjemcem prostředků z Fondů EHP, do kterých Island přispívá poměrnou částí. V rámci programového období 2014-2021 jsou prioritními cílovými oblastmi mj. inovace, výzkum a vzdělávání, energetická bezpečnost, změny klimatu, sociální inkluze a projekty posilující bilaterální vztahy Islandu s přijímacími zeměmi. V případě ČR je hlavním koordinátorem Fondů EHP Ministerstvo financí, které spravuje většinu programů ve spolupráci s příslušnými resorty a institucemi. Prostředky v rámci stávajícího období bude možné čerpat až do r. 2024.

3.4 Perspektivní obory (MOP)

Island je malou, otevřenou ekonomikou, pro kterou je charakteristická kombinace volnotržního přístupu se silnými prvky státu blahobytu (tzv. severský model). Patří mezi země s nejvyšším HDP na osobu na světě a vysokou produktivitou práce. Před bankovní krizí v letech 2008-09 se Island těšil velkému přílivu investic do alumuniového průmyslu a hydroelektráren. Významné postavení v rámci národního hospodářství měl dynamicky se rozvíjející finanční průmysl. Po odeznění finanční krize islandské hospodářství zažilo dekádu silného růstu, který byl velkou měrou tažen turistickým průmyslem a s ním související leteckou a námořní dopravou. V rámci struktury národního hospodářství se ještě před pandemií Covid-19 řadil turistický průmysl hned na druhé místo za veřejné služby v poměru na tvorbu HDP země. S pandemií příjem turistického průmyslu výrazně klesly a ačkoliv se vkládají velké naděje do brzké obnovy fungování tohoto odvětví, pozornost investorů se aktuálně více obrací k odvětvím spojeným s využíváním přírodních zdrojů a rozvojem lidského kapitálu.

► Energetický průmysl

V důsledku rozvoje elektromobility a stále rostoucí energetické náročnosti alumuniového průmyslu a nově budovaných datových center se neustále zvyšuje poptávka po elektrické energii v zemi. Aktuálně je 73 % elektřiny vyráběno ve vodních elektrárnách a 27 % je geotermálního původu. V obou segmentech dochází k budování nových zařízení a udržbě stávajících. S cílem navýšit již existující výrobní kapacity vznikají vládou podporované pilotní projekty na výstavbu větrných elektráren. Čistá elektrická energie by do budoucna měla Islandu dále napomoci s plněním mezinárodních klimatických závazků a zároveň postupně omezovat závislost na dovozu z ropy produkovaných pohonných hmot. Velkých investic by se v nadcházejících letech měla dočkat i zastarávající rozvodná síť, jejíž kapacita by měla být dále navyšována i v méně obydlených oblastech.

► Dopravní průmysl a infrastruktura

Motorová vozidla tradičně dominují žebříčku českého zboží vyváženého na Island. V posledních letech se rychle zvyšuje zájem o elektromobily a vozidla s hybridním pohonem. Důvodem je především stoupající spotřební daň, která výrazně zdražuje ceny pohonných hmot, a rovněž zvyšující se uhlíková daň. Pro české podniky jsou perspektivní možnosti uplatnění v oblasti dopravního strojírenství (vedle osobních automobilů též vozidla k hromadné přepravě osob nebo nákladu), energetiky, obalové techniky a při kompletacích staveb budov a lodí. V rámci post-covidové obnovy vláda plánuje více investovat do rozvoje silniční infrastruktury a za tímto účelem vznikají, v zemi dosud nepřilíš rozšířená, partnerství mezi subjekty soukromého a veřejného sektoru (PPP). S ohledem na rostoucí objem mezinárodní lodní přepravy zboží v arktických vodách je realizována studie proveditelnosti k výstavbě nového mezinárodního hlubinného přístavu Finnafoord v severovýchodní části země. Za účelem výstavby bylo již podepsáno Memorandum o porozumění mezi islandskou vládou a společností EFLA a Bremenports GmbH. V regionu hlavního města pak byla zahájena první fáze realizace projektu "Reykjavík City Line" v hodnotě 70 mld. ISK (cca 560 mil. USD), jehož cílem je výrazně zvýšit kapacitu městské autobusové dopravy. Celá síť by měla mít až 57 km.

► Akvakultura

Výrazněji se akvakultura na Islandu začala rozvíjet v důsledku vyšších zahraničních investic v posledních osmi letech. Ačkoliv objem pěstěné produkce je na Islandu stále výrazně nižší než množství divoce vylovených ryb, segment akvakultury se rychle rozvíjí. V r. 2020 bylo vypěstěno téměř 30 000 tun ryb, což bylo dosud historicky nejvíce. Plánuje se rozšiřování produkce lososů v otevřených klecích zejména v oblasti Západních a Východních fjordů. Jedná se o technologicky náročné odvětví s velkou mírou uplatnění biotechnologií, pevných konstrukčních materiálů, krmných zařízení či řešení pro čištění vody.

► **Datová centra**

Relativně novým fenoménem je budování datových center, která na Islandu k provozu využívají stále ještě cenově dostupné elektrické energie z obnovitelných zdrojů a přirozeného chlazení s ohledem na tamní klima.

4 Kulturní a obchodní jednání

Podkapitoly:

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

4.1 Úvod

Islandčané patří svou mentalitou k severské skupině, jejíž chování je formováno skutečností, že se jedná o malou společnost, ve které každý zná každého. Úředním jazykem je islandština, která patří do skupiny skandinávských jazyků. Běžná je znalost angličtiny a u starší generace také dánštiny.

4.2 Oslovení

Obchodní jednání je vhodné sjednat dopředu emailem či telefonicky. Islandčané v oslovení obvykle nepoužívají "Pan/Paní" a jsou zvyklí oslovovat se křestním jménem, příp. při úplně prvním kontaktu jménem celým. Islandská mužská příjmení standardně končí na "-son" a ženská na "-dóttir".

4.3 Obchodní schůzka

Obchodní schůzku lze sjednat emailem, telefonicky či osobně. Není nutné omezovat se na kancelářské prostory a partnera/y lze pozvat i ven k pracovnímu obědu či večeři. Průběh pracovního jednání nepodléhá žádným specifickým zvykovým pravidlům. Jednání jsou často neformální a uvolněná, přesto je k obchodnímu jednání vhodné zvolit spíše formálnější oděv (styl business/smart casual). Vizitky se předávají při osobním představení se, avšak nejde o nutnou součást jednání. V případě, že partner zve k jednání k sobě domů, je vhodné přinést malý dárek či pozornost (ideálně z ČR). Oceňována je dochvilnost a pokud by mělo dojít i k menšímu zpoždění, je vhodné partnera předem upozornit. Ačkoliv řada jednání začíná krátkým neformálním rozhovorem, často se rychle přechází k věci a naprostá většina času jednání je věnována diskusi k předem dohodnutému tématu.

4.4 Komunikace

Naprostá většina Islandčanů rozumí a hovoří velmi dobře anglicky. Angličtina je rovněž standardním jazykem obchodních jednání se zahraničními partnery. Tlumočení nebývá zvykem a pokud k němu dochází, pak jen v případech, kdy jsou projednávány složité a technické detaily. Smlouvy naopak často překládány bývají. S islandskými partnery lze jednoduše komunikovat emailem, telefonicky či videokonferenčně.

4.5 Doporučení

Island je zemí s relativně nízkým počtem obyvatel, z nichž většina žije v aglomeraci hlavního města Reykjavíku. S jistou mírou nadsázky by se

dalo říct, že na Islandu se zná každý s každým, což je třeba vzít v úvahu při plánování a přípravě obchodních jednání. Je-li islandský klient se zahraničním partnerem spokojen, lze předpokládat, že partnera doporučí dále a zahraniční subjekt tímto zvýší svou šanci na trvalé prosazení se na místním trhu. Stejně to platí i naopak. Za účelem navázání prvních kontaktů v zemi jsou velmi užitečné pozitivní reference z jiných severovýchodních zemí či USA. S ohledem na geografickou polohu Islandu v severní části Atlantského oceánu mezi Evropou a Amerikou je třeba vždy pečlivě zvažovat možnosti a náklady pro přepravu zboží. Rovněž je vhodné být si vědom omezení v oblasti dovozu zemědělských či mořských produktů. Navzdory tomu, že je Island prostřednictvím Dohody o EHP součástí vnitřního trhu EU, není součástí celní unie. Proto i dovážené zboží z ČR prochází celní procedurou na hranicích.

4.6 Státní svátky

- Nový rok (1. 1.)
- Velikonoce (pohyblivé svátky - nepracovní dny čtvrtek, pátek, pondělí)
- První letní den (první čtvrtek po 18. 4.)
- Svátek práce (1. 5.)
- Nanebevstoupení Páně (pohyblivý svátek - 40 dnů po Velikonocích)
- Svatodušní pondělí (pohyblivý svátek - 51 dnů po Velikonocích)
- Den nezávislosti (17. 6.)
- Den obchodu (pohyblivý svátek - první pondělí v srpnu)
- Vánoce (24.-26. 12.)

Úřední hodiny jsou zpravidla od 9 do 17 hod., některé instituce je mění v letních měsících na dobu od 8 do 16 hod. Obchody jsou otevřeny v pracovních dnech od 10 do 18 hod., v sobotu od 10 do 14-16 hod. Supermarkety a větší nákupní centra mají otevřeno denně kromě svátků obvykle od 10 do 19 hod. V metropolitní oblasti jsou vybrané prodejny potravin otevřeny nepřetržitě. Banky mají otevřeno v pracovních dnech od 9 do 16 hod.

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

5.1 Vstup na trh

Island je členem Evropského společenství volného obchodu (ESVO), WTO a OECD. Přístup k jednotnému trhu EU má zajištěn prostřednictvím Dohody o evropském hospodářském prostoru (EHP) z roku 1994. Zahraniční obchod mezi Islandem a ČR se řídí Dohodou o rozšíření EHP. Pro průmyslové výrobky je dovoz z ČR na Island bezcelní a bez množstevních omezení. Na základě dohody mezi EU a Islandem, účinné od května 2018, se z velké části liberalizoval dovoz potravin a zemědělských výrobků na Island. Bezcelní dovoz se vztahuje na téměř veškeré opracované potravinářské výrobky a 91 % surovin. Množstevní a celní omezení jsou zachována u položek citlivých pro islandské pěstitele a chovatele. Islandská legislativa vyžaduje, aby velká část obchodní činnosti byla kryta licencemi, a uznává k registraci jen islandské občanství, což znamená nezbytnost využití zprostředkovatelských služeb islandských obchodních organizací. Běžné spotřební dovozy mohou být distribuovány přes přímé islandské dovozce, průmyslové zboží dlouhodobé spotřeby je zpravidla distribuováno přes specializované obchodní agentury. Rozhodnutí o islandských dovozních a vývozních licencích přísluší Ministerstvu zahraničních věcí a Ministerstvu průmyslu a inovací. Dovoz živých zvířat, mraženého masa, vybraných mléčných produktů a zeleniny podléhá celnímu zatížení včetně dovozních kvót a přísným fytopatologickým předpisům. Celní systém respektuje standardní evropská pravidla pro výměnu zboží.

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Role místních obchodních zástupců, tj. osob s islandským občanstvím, je ve fázi prvních obchodních kontaktů nezastupitelná. Na Islandu existuje, byť v menším měřítku, obvyklá síť soukromoprávních institucí dovozců, vývozců, velkoobchodníků, maloobchodníků a odvětvově členěných sdružení, zajišťujících realizaci obchodních toků zboží a služeb. Islandský trh je v podstatě otevřený. Jedinou jeho částí, kde jsou uplatňována ochranná opatření, je obchod s vybranými zemědělskými a potravinářskými produkty, s alkoholem a tabákovými výrobky.

Zahraniční investoři zpravidla volí zřízení místní společnosti s ručením omezeným či otevření vlastní zahraniční pobočky. Hlavním důvodem je nižší míra korporátní daně ve výši 20%. Minimální kapitál k založení společnosti na Islandu je 500 000 ISK (cca 3900 USD). Subjekt je nutné registrovat v Obchodním rejstříku, což trvá zhruba 7-10 dní a s registrací jsou spojeny další náklady ve výši zhruba 131 000 ISK (cca 1050 USD). Společnost může být založena jednou či více osobami, avšak alespoň jeden ze zakladatelů musí být islandským rezidentem nebo občanem či rezidentem země EHP či OECD. Pobočky zahraničních společností musí být rovněž registrovány v Obchodním rejstříku. V registrovaném názvu musí mít rovněž jméno mateřské zahraniční společnosti. Všechny relevantní dokumenty musí být islandským úřadům předloženy v ověřeném překladu do islandštiny. Registrační poplatek činí 256 500 ISK (cca 2000 USD).

5.3 Marketing a komunikace

Pro reklamu a propagaci lze využívat všechny obvyklé prostředky používané v ekonomicky vyspělých zemích, s omezeními v propagaci alkoholických nápojů a tabákových výrobků. Velmi omezená je příležitost pro využití veletržních a výstavních akcí, neboť s ohledem na geografickou polohu země a její ekonomický rozměr má většina akcí pouze místní charakter bez větší účasti zahraničních vystavovatelů. Kromě každoročního veletrhu cestovního ruchu (zájmová teritoria Severní Amerika, severní Atlantik, západní Evropa) jsou dále nepravidelně pořádány výstavy s rybolovnou tematikou a navazujícím zpracovatelským průmyslem, které svým významem nepřesahují místní region.

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Problematika ochrany duševního vlastnictví je na Islandu v gesci Islandského patentového úřadu a Ministerstva průmyslu a inovací. Podepsáním Dohody o EHP přistoupil Island k řadě dohod v předmětné oblasti (mj. Smlouva o patentové spolupráci a Madridský protokol). V důsledku členství ve WTO pozměnil Island rovněž svou legislativu v souladu s Dohodou o obchodních aspektech práv duševního vlastnictví a v roce 2004 se Island připojil k Evropské patentové konvenci. Případ porušování práv duševního vlastnictví ve vztahu k českým subjektům na Islandu není aktuálně znám.

5.5 Trh veřejných zakázek

Island přistoupil v roce 2001 k vícestranné dohodě WTO o zadávání veřejných zakázek. Výběrová řízení jsou prováděna v kompetenci jednotlivých resortů a řídí se příslušnými interními předpisy. Stávající praxe vyžaduje u některých veřejných zakázek spoluúčast islandského státu. Informace o tendrech na zakázky z veřejných rozpočtů se zveřejňují v národní elektronické databázi Ríkiskaup, kterou spravuje ministerstvo financí. Databázi tendrů EU a EHP (včetně Islandu) lze nalézt v online verzi Dodatku k Úřednímu věstníku EU.

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

K řešení obchodních sporů je k dispozici standardní systém komerčních právních kanceláří, konzultačních firem a arbitrážního soudu. Náklady i na relativně jednoduchý právní spor jsou však značné. Stejně jako v ostatních zemích EHP pomáhá tuzemským podnikatelům a občanům neformálně a bezplatně řešit problémy na vnitřním trhu Islandu české centrum SOLVIT. Na centrum SOLVIT se mohou podnikatelé a občané obracet v případě, že se cítí být poškozeni špatnou aplikací evropského práva některým ze státních orgánů členského státu EU, resp. EHP (tedy i Islandu). Podnikatelé se mohou na centrum obracet, zejména když se dostanou do potíží s přístupem zboží a služeb na trh v jiném členském státě EU, resp. EHP, dále v případě práva usadit se v jiné členské zemi za účelem podnikání, při uznávání diplomů a profesních kvalifikací, ale i v otázce daní, veřejných zakázek či hraniční kontroly. V každém státě EU, resp. EHP je centrum SOLVIT a výhodou systému je, že jednotlivá centra jsou elektronicky propojena, což umožňuje rychlou komunikaci a spolupráci mezi nimi.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

ČR i Island jsou součástí schengenského prostoru. Pro cesty na Island potřebuje český občan cestovní pas nebo občanský průkaz se strojově čitelnou zónou, platný po celou dobu pobytu. Při vstupu na území Islandu se provádějí celní kontroly dovozu alkoholických nápojů, cigaret a tabáku. Je možno dovést maximálně 10 kg potravin v ceně nepřesahující 25 000 ISK, množství alkoholu odpovídající zhruba 3 litrům vína a 6 litrům piva a maximálně 200 ks cigaret. Zakázán je dovoz narkotik, masa a masných výrobků, mléka a vajec, šňupacího a žvýkacího tabáku. Zvláštnímu povolení podléhá dovoz zbraní a munice, všech typů telekomunikačních zařízení (kromě jednoho mobilního telefonu na osobu), živých zvířat, rostlin a léků mimo osobní potřebu na dobu pobytu (resp. maximálně na 100 dnů). Rybářské a lovecké náčiní použité mimo Island musí doprovázet osvědčení o dezinfekci. Pro provoz motorových vozidel platí předpisy EU/EHP. Na Islandu cizincům nehrozí z politického ani bezpečnostního pohledu žádná mimořádná rizika.

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Informace o pracovněprávních podmínkách na Islandu jsou uvedeny na Integrovaném portálu Ministerstva práce asociálních věcí. Neexistuje zvláštní přihlašovací povinnost. V případě, že si na Islandu občan ČR hledá práci, může tam bez povolení pobývat až půl roku. Pokud zamýšlí na Islandu pobývat déle, o pracovní povolení žádat nemusí, avšak je třeba, aby se evidoval v Národním registru. Významné postavení na islandském trhu práce mají odborové organizace, ve kterých je sdruženo více než 80 % všech zaměstnanců. Odbory jsou decentralizované a apolitické. Vedle každoročního dohodování o mzdových podmínkách v jednotlivých sektorech, mají nezastupitelnou roli i v pracovněprávních sporech. Ačkoliv formálně stanovená minimální mzda na Islandu neexistuje, po dohodě s odbory nesmí v r. 2021 plat na pracovní pozici s plným úvazkem být nižší než 351 000 ISK/měsíc (cca 2800 USD). Standardní pracovní doby je 40 hodin týdně s tím, že státní a obecní zaměstnanci pracují max. 36 hodin týdně. Podmínky pro vysílání pracovníků ze zemí EU jsou stanoveny Zákonem č. 45/2007, kterým je implementována Směrnice EU 96/71/EC o vysílání pracovníků.

Na Islandu platí Evropský průkaz zdravotního pojištění pro poskytnutí neodkladné lékařské péče ve státních zdravotnických zařízeních za stejných podmínek a za stejnou cenu jako islandským pojištěncům. Při cestách na Island se doporučuje být vybaven navíc cestovním pojištěním, které pokryje případné další náklady (spoluúčast, stomatologická léčba, repatriace apod.).

5.9 Veletrhy a akce

- Mid-Atlantic Tradeshow - veletrh obchodu a cestovního ruchu (Evropa a Severní Amerika), každoročně na přelomu ledna a února v Reykjavíku (příští je plánován r. 2022)
- Food and Fun Festival- přehlídka gastronomie, každoročně začátkem března v Reykjavíku (v r. 2021 z důvodu Covid-19 vynechán)
- DesignMarch - výstava designu, každoročně na jaře v Reykjavíku
- Icelandic Fisheries Exhibition & Awards - mezinárodní veletrh rybolovného průmyslu v Kópavoguru

6 Kontakty

Podkapitoly:

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví ČR s diplomatickou a konzulární působností pro Island sídlí v Oslo:

Velvyslanectví ČR, Fritznerns gate 14, 0244 Oslo, Norsko; tel.: (+47) 2212 1031, fax (+47) 2255 3395, tel. konzulární pohotovosti: (+47) 9261 1283, e-mail: oslo@embassy.mzv.cz

Provozní doba v pracovních dnech od 7:45 do 16:15 h, aktuální úřední hodiny konzulárního oddělení lze nalézt na webových stránkách úřadu.

Na Islandu je zřízen **honorární konzulát ČR**, který je kontaktním místem jak pro občany ČR dlouhodobě pobývajících na Islandu, tak pro návštěvníky z ČR, kteří se v rámci své cesty ocitli v nouzi.

Honorární konzulát ČR v Reykjavíku Ingólfsstræti 5, 101 Reykjavík; tel.: (+354) 511 7011, tel. konzulární pohotovosti: (+354) 893 3977, e-mail: reykjavik@honorary.mzv.cz. Termín osobní návštěvy honorárního konzulátu je třeba smluvit předem.

Přímo na Islandu nemá t. č. zastoupení žádná z českých institucí.

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

Mezinárodní telefonní předvolba Islandu: +354

- Linka tísňového volání: 112 (policie, hasiči a záchranná služba)
- Lékařská pohotovost v Reykjavíku: 543 1000, 543 2000
- Zubní pohotovost v Reykjavíku: 426 8000, 575 0505
- Záchranná a pátračí služba: 570 5900
- Informace o telefonních číslech: 118
- Islandský Červený kříž: 570 4000, 846 6750

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

- Portál vlády a ministerstev, zákony a právní předpisy
- Parlament (Alþingi)
- Centrální banka
- Statistický úřad

SOUHRNNÁ TERITORIÁLNÍ INFORMACE - ISLAND

- Daňový úřad
- Celní úřad
- Cizinecký a imigrační úřad
- Úřad pro ochranu duševního vlastnictví
- Průvodce podnikáním na Islandu
- Svaz islandského průmyslu
- Islandská obchodní komora
- Portál veřejných zakázek
- Databáze firem a dodavatelů
- Podpora investic a exportu
- Portál trhu práce a pracovních příležitostí
- Přehled domácích zpráv v angličtině
- Informace o sjízdnosti silnic
- Upozornění záchranné služby